

Orgoványi Anikó:
Guszt, a giliszta komposztál

Guszt, a giliszta a virágoskert puha földjében lakott családjával és barátaival. Boldogan rágcsálták a lehullott leveleket, elszáradt növényeket, s mindeközben úgy mászkáltak a földalatti járataikban, mint metrószerelvény az alagútban. Egyik nap azonban nagy baj történt. Megremegett a talaj körülöttük és beomlottak a járataik.

- Égszakadás földindulás! Jaj nekünk, mi volt ez? – kérdezgették ijedten egymástól.

Guszt még jóformán fel sem eszmélt, amikor emelkedni kezdett egy földdarabbal együtt, mintha liftezett volna. Hirtelen nagy világosság támadt körülötte, majd fejjel lefelé visszahuppant a talajra.

- Szent vakondtúrás! Mi történik itt? Földrengés van? – kérdezte szédülten.

Földrengésről persze szó sem volt, csupán Karcsi bácsi ásta fel a kertjét, hogy a palántáit kiültethesse a szabadba. Belevájta az ásóját jó mélyen a talajba, majd kiemelve visszaforgatta a földet, hogy ami eddig alul volt, az most felülre kerüljön, s levegőzzön.

- Hohó, micsoda húsos giliszta! Jó lesz ebére az éhes fiókámnak! – kiáltotta Robi, a feketerigó, aki ott sertepertélt Karcsi bácsi ásója körül, finom falatokra várva.

- Segítség! Nem akarok madártáplálék lenni! – kiáltotta rémülten Guszt és igyekezett gyorsan visszafúrni magát a talajba, de a rigó gyorsabb volt nála. Éles csőrével felkapta, s már repült is vele a legközelebbi faágra, hogy felaprózza fiókáinak.

Guszt nem adta könnyen az életét. Minden erejét beleadva tekergett, ficáncolt, míg végül sikerült kicsusszannia a rigó csőréből, és egy jól irányzott lendülettel fejest ugrott a komposztba. Ez a puha földdel és száraz levelekkel töltött, lécekből ácsolt láda, éppen a fa alatt állt. Guszt egy pillanat alatt befúrta magát a törmelék közé. Robi, a rigó csalódottan röppent a láda szélére. Egy darabig éles szemmel figyelt, de mivel nem észlelt több mozgást, feladta a keresést és újabb zsákmány után nézett.

A komposztláda lakói felfigyeltek a becsapódásra.

- Odanézzetek! Új lakótársunk érkezett! Gyerünk, ismerkedjünk meg vele! – biztatták egymást.

- Jó napot kívánok! Bocsánat a zavarásért. Guszt vagyok, a földgiliszta. Egy rigó csőréből menekültem meg éppen. – dadogta zavartan.

- Szia Guszt! Üdvözlünk körünkben! Ne félj semmit, most már jó helyen vagy! Igaz, kemény munka vár rád, de ha szorgalmasan dolgozol, elnyered a jutalmadat. – Biztatták a többiek.

- Ez itt százlábú Zozó, az meg Szuszi, az ászkarák, én meg Katka vagyok, az atkalány. Olyan ez a hely, mint nyüzsgő gyár. Mindenkinek megvan a maga feladata. Hasznos baktériumokból van a legtöbb, meg olyan icipici gombákból, hogy szabad szemmel nem is lehet látni őket. Igaz, itt egyébként is sötét van, de így is mindenki tudja és teszi a dolgát.

- Nekem mi lesz a feladatod? – kérdezte Guszt.

- Az, hogy szellős járatokat készíts, miközben jókat falatozol az itteni finomságokból. Ezzel porhanyítod a talajt és hozzájárulsz a komposzt éréséhez. Tudsz ennél jobb állást?

- Nem hangzik rosszul, de mire jó mindez? – kérdezte Guszt.

- A kész komposzttal Karcsi bácsi termékennyé varázsolja a kiskertjét. Ha feldolgozzuk a kerti hulladékot, akkor kevesebb lesz a szemét és nem kell eltüzelni. Így a levegőt sem füstöljük tele.

- Jól hangzik, de hogy kerülök haza innen?

- A komposzt sok emeletből áll, olyan mint egy toronyház. Most a tetején vagyunk, ha jól teljesíted a feladatod, akkor mindig lejjebb léphetsz egy szinttel, ahol egyre finomabb rétegekbe érsz. Legalul van a kész, érett komposzt, s ott van a kijárat is. Azt elérve

kiszabadulhatsz és hazatérhetsz a szeretteidhez, de ahhoz még nagyon sokat kell dolgozni, hogy ezt a szintet elérhesd.

- Mennyi idő kell ehhez? – kérdezte Guszti.
- A jó csapatmunka a titka mindennek. Vannak olyanok, akik éveket szöszmötölnek a feladattal, másoknak néhány hónap is elég.
- Vagy néhány hét! – kacsintott Zozó, a százlábú.
- Segítenétek nekem? Szeretnék minél előbb hazajutni. – Nézett kérdően Guszti újdonsült barátaira.
- Nagyon szívesen! – válaszolták kórusban.
- No, akkor lássunk munkához! – kiáltotta Guszti lelkesen. Minél hamarabb, annál jobb!
- Nézd, ez itt a barna szint, a száraz levelek és az aprított ágak szintje. – magyarázta Szuszi, az ászkarák.
- A következő pedig a zöld. – vette át a szót Zozó. - Ide kerül a levágott fű és a konyhai hulladék, még a tojáshéj is.
- Húzódjunk lejjebb, mert esik az eső! – javasolta Guszti!
- Ó, ez nem eső! – nevettek fel a többiek. - Karcsi bácsi időnként meglocsolja egy kicsit a komposztot, hogy ne száradjanak ki a rétegek. Ekkor valami kemény koppant Szuszi fején.
- Ez meg mi volt? - nézett fel ijedten.
- Egy csont! – kiáltott fel meglepetten Katka, az atkalány. Ki dobhatta bele a komposztba? Karcsi bácsi sohasem tenne ilyet!
- Miaú! Visszaadnátok a csontomat? Véletlenül ejtettem a ládába, amikor Blöki felkergetett a fára. – magyarázkodott Sámli, a macska.
- Gyertek, segítsetek kidobni ezt a csontot innen! – hívta a többieket Katka. Guszti, Szuszi, Zozó és Katka összefogódkodtak, és addig húzták, cibálták a csontot, amíg végül ki tudták tuszkolni a láda deszkái között.
 - Na végre! Nem való a csont meg a hús a komposztba. Megrontja a rendszert. – magyarázta Gusztinak Katka.
 - Jobb helye is van nálam! – köszönte meg hálásan a visszakapott csontot Sámli.

Guszti és barátai belevetették magukat a munkába. Éjt nappallá téve dolgoztak, hogy a kerti és konyhai hulladékot értékes termőfölddé, humusszá alakítsák.

Néhány hét múlva Guszti azon kapta magát, hogy már a láda legalsó rétegét furkálja. Egyik nap Karcsi bácsi hangját hallotta!

- Nahát! Micsoda jó minőségű komposzt érlelődött a ládában. Még soha nem készült el ilyen gyorsan! – mondta csodálkozva.

Fogott egy lapátot, és a láda aljából elkezdte a kész humuszt a virágoskertbe lapátolni.

Százlábú Zozó, Szuszi, az ászkarák, és Katka, az atkalány odakiáltottak Gusztinak:

- Itt a nagy pillanat! Gyorsan fúrd magad a kijárat közelébe!

Guszti ügyesen elhelyezkedett az egyik kupacban, s nem kellett sokáig várnia, Karcsi bácsi ezt a kupacot is lapátra rakta, a benne gubbasztó gilisztagyerekkel együtt. Még annyi ideje volt, hogy visszakiáltson barátainak:

- Köszönöm a segítséget! Nélkületek nem sikerülhetett volna!

Nagy volt az öröm, amikor a virágoskert földjében Guszti összetalálkozott rég nem látott családjával, barátaival. Azóta is boldogan élnek, míg meg nem halnak.

A kertben pedig világraszólóan gyönyörű virágok nőnek, köszönhetően a komposztálóban érlelt, humuszos talajnak.